

AMBER ROUTE
SZLAK BURSZTYNOWY

Bursztynowe
inspiracje

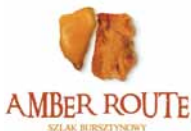

Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna

Bursztynowe inspiracje

Współczesny Szlak Bursztynowy to niezwykła podróż przez wielowiekową tradycję, która na Pomorzu odcisnęła swój bardzo wyraźny ślad. Liczne ekspozycje muzealne, warsztaty edukacyjne, pokazy obróbki i szlifowania, a także pokazy mody, imprezy targowe czy też masowe wydarzenia plenerowe oraz wreszcie konkretne pakiety weekendowe z bursztynem w roli głównej to propozycje zarówno dla turystów krajowych, jak i zagranicznych, a przede wszystkim siła i wyróżnik regionu. Szlak Bursztynowy nie tworzy zwartej linii obiektów, jednak w Województwie Pomorskim oznakowano najbardziej interesujące z jego fragmentów. Warto odbyć kilka wycieczek tematycznych do najciekawszych miejsc związanych z bursztynem, które w największym nagromadzeniu występują w Gdańsku zwanym nie bez powodu Światową Stolicą Bursztynu.

Bursztyn.

Bursztyn jest stwardniałą, kopalną żywicą drzew, jedną z ponad 130 rodzajów żywic kopalnych, które odnajdujemy na całym świecie.

Różnią się one miejscem tworzenia, wiekiem, oraz rodzajem drzewa z którego

powstały. Bursztyn bałtycki powstał ponad 40 milionów lat temu. Jego największe złoża znajdują się pod dnem Zatoki Gdańskiej. Jako jedyny wśród żywic kopalnych zawiera od 3 do 8 % kwasu bursztynowego, który jest naturalnym katalizatorem przemian komórkowych – ma on więc właściwości prozdrowotne.

Naturalny bursztyn odznacza się szczególnym bogactwem kolorów i odmian. Zróżnicowania barw i stopnia przezroczystości dokonały warunki jakim podlegał w swej wędrówce do kolejnych złóż. Wygrzewany w wydmach przez promienie słońca, wietrzejący w piaskach pod wpływem zmian wilgotności i utleniania, czy sprasowany naciskiem lodowca - nabywał w sposób naturalny tych cech, o które dziś zabiega się w sposób sztuczny, idąc za wymaganiami mody.

Bursztyn z uwagi na swoje niezwykle właściwości, barwę i zapach przyciągał uwagę ludzi od czasów prehistorycznych. Już w epoce kamienia (neolit) pozyskiwano go na dużą skalę, czego ślady odkryto na stanowiskach archeologicznych ludności zamieszkującej Pomorze przed 4,5 tysiącami lat. Od tych czasów można mówić o Szlaku Bursztynowym, czyli nie jednej drodze, ale kierunku lokalnej wymiany handlowej z mieszkającymi na południu ludami. Nie był on żadną trasą w dzisiejszym rozumieniu, ale szeregiem dróg którymi bursztyn z nad Morza Bałtyckiego docierał do krajów cywilizacji śródziemnomorskiej. Najwięcej pamiątek po dawnych szlakach bursztynowych, zaczynających się nad Morzem Bałtyckim i biegnących w kierunku Morza Adriatyckiego, datuje się na I–II wiek naszej ery, gdy z Cesarstwa Rzymskiego wyruszył po bursztyn rzymski ekwita Julianus, który dotarł aż na wybrzeże Bałtyku. Wówczas, przed okresem wędrówek ludów, ukształtowały się szlaki bursztynowe dzięki którym kultura i obyczaje rzymskie przeniknęły daleko na północ. Przez wiele wieków bursztyn był towarem popularnym i pożądanym nie tylko przez rodowitych mieszkańców wybrzeży Bałtyku, lecz także Fenicjan, Persów, Greków i Rzymian. Dziś w dużej części Europy, od krajów bałtyckich po Grecję i Włochy, rekonstruuje się przebieg i odtwarza dzieje tego ważnego szlaku handlowego. Popularyzują go liczne muzea, odtworzone osady z epoki jak na przykład austriackie Carnuntum czy Faktoria w Pruszczu Gdańskim oraz różnego rodzaju inscenizacje i pokazy historyczne.

Gdańsk. Najstarsze ślady pracowni bursztyniarskiej w Gdańsku pochodzą z końca X wieku. Już wtedy surowiec i wyroby z bursztynem sprzedawano do innych miast na ziemiach polskich i Flandrii. Największy rozkwit twórczości artystycznej w Gdańsku, w której bursztyn stanowił główny surowiec do produkcji, przypada na XVII i XVIII wiek. W gdańskich pracowniach tworzone liczne dzieła z bursztynu na zamówienie bogatych mieszczan, szlachty, magnatów, duchowieństwa i królów polskich. Wyroby z Gdańska docierały na dwory książęce i królewskie całej Europy, były najcenniejszymi dyplomatycznymi podarunkami dla papieży, carów, sułtanów i kalifów oraz władców największych państw europejskich.

Gdańsk nazywany jest Światową Stolicą Bursztynu, skupia ponad 70 % światowej produkcji biżuterii i wyrobów bursztynowych wyróżniających się nowoczesnymi formami i najwyższą jakością wykonania. To właśnie w Gdańsku co roku odbywają się najważniejsze w branży bursztynniczej targi Amberif i Ambermart, Forum Miast Szlaku Bursztynowego czy zebrania Światowej Rady Bursztynu.

Gdynia.

Tu siedzibę ma największy zakład bursztyniarski w Polsce - Manufaktura S&A - który poza produkcją wyrobów ubilerskich otworzyła swoją siedzibę dla zorganizowanych

grup turystycznych i stworzyła ciekawy program zwiedzania zakładu - Amber Emotions. Odwiedzający mogą posłuchać historii, ciekawostek, zobaczyć i nauczyć się rozróżniać bursztyn bałtycki od falsyfikatów oraz dotknąć i poznać jego właściwości. Silnie związana z bursztynem jest także artystyczna dzielnica Gdyni - Orłowo. W tym miejscu wybitny pisarz polski Stefan Żeromski,

spędzając wakacje w małym rybackim domku poznał bursztyn i w powieści „Wiatr od morza” przekazał swoje nim oczarowanie. Obecnie w tzw. Domku Żeromskiego ma siedzibę Towarzystwo Przyjaciół Orłowa, które prowadzi działalność kulturalną i edukacyjną. Od niedawna uczniowie zespołu Szkół Plastycznych poznają tajniki fotografii bursztynu w makroskali. Utrwalanie obrazów dokumentujących szczegóły wnętrza, kształt inkluzji organicznych, strukturę powierzchni indywidualnych bryłek bursztynu, które nieuchronnie ulegają procesom wietrzenia, pomaga w dostrzeżeniu i poznawaniu ciągłości przyrody.

Sopot. Miasto artystów i nowoczesnego wzornictwa w bursztynowej sztuce jubilerskiej. Właśnie w tym mieście swój warsztat ma Lucjan Myrta, który z naturalnych odmian bursztynu tworzy monumentalne przedmioty, wypełnione niezwykłymi obrazami i misternymi rzeźbami oraz znany rzeźbiarz i twórca bursztynowego słowika –

Bogdan Mirowski. Z kolei galeria Ambermoda zachwyca świetnymi wystawami, designem jak i zaskakującymi formami oraz łączeniem bursztynu z innymi kamieniami szlachetnymi czy tworzywami naturalnymi.

Słupsk. Słupski Niedźwiadek Szczęścia – talizman szczęścia, ale przede wszystkim wizytówka miasta. Bursztynową figurkę znaleziono w okolicach Słupska jeszcze w XIX wieku, ale według badaczy to amulet łowcy niedźwiedzi datowany

na 6 000 lat. Obecnie oryginał przechowywany jest w muzeum w Stralsundzie, a wierna kopia wykonana przez słupskiego artystę wystawiona jest w Ratuszu Miejskim. Powstanie w Słupsku Galerii Bursztynowej to osobisty sukces Mistrza Bursztynnika Narcyza Kalskiego, którego pasja, ambicja, a przede wszystkim miłość do bursztynu doprowadziła do otwarcia obiektu. W galerii wytwarzana jest biżuteria secesyjna i nowoczesna, rzeźba, sztuka użytkowa oraz okolicznościowe statuetki z bursztynu i srebra. Stałym elementem są także wystawy malarstwa, rzeźby i ceramiki, jak również prowadzone są lekcje o bursztynie.

Pruszcz Gdański. Miasto, w którym historia i tradycja spotyka się z teraźniejszością. U schyłku starożytności na terenie obecnego Pruszcza Gdańskiego, leżącego nad nieistniejącym dziś, połączonym z morzem jeziorem lagunowym powstał ważny ośrodek handlowy, zwany „faktorią”. Dogodna lokalizacja na styku szlaków lądowych i morskich sprawiła,

że przybywający z różnych stron świata kupcy zaopatrywali się w rozmaite towary, między innymi surowe bryły bursztynu. Bardzo szybko Faktoria w Pruszczu Gdańskim stała się ekonomicznym centrum skupiska osadniczego leżącego pomiędzy Tczewem, Gdańskiem, a także całym Pomorzem Wschodnim. Znaczne zyski przynosiły gotowe wyroby z bursztynu,

dlatego w obrębie faktorii zaczęły rozwijać się liczne warsztaty rzemieślnicze. W 2011 roku została otwarta rekonstrukcja osady handlowej, która nie tylko prezentuje życie ówczesnych mieszkańców Pomorza, lecz także oferuje lekcje muzealne, prezentacje dawnych rzemiosł. Jest to kulturalno-edukacyjne centrum miasta.

Obiekty muzealne. Bursztyn to nie tylko wyroby jubilerskie ale także ciekawa podróż szlakiem turystycznym, w obrębie którego zlokalizowanych jest wiele obiektów

Detal z wieka szkatuły Mauchera, Muzeum Zamkowe w Malborku

muzealnych. Ekspozycje tematyczne nawiązujące do historii powstania, wydobywania, jak również obróbki i wykorzystania surowca, jak również liczne warsztaty i pokazy szlifowania to atrakcje, których nie można pominąć.

Moda. Bursztyn wszechobecny! W świecie mody funkcjonuje jako niebanalny dodatek, ale także główny motyw kolekcji znanych polskich projektantów. Gala Mody i Bursztynu to zawsze najbardziej wyczekiwane wydarzenie gdańskich międzynarodowych targów

Plenerowy pokaz mody podczas Jarmarku Św. Dominika

Amberif. Nowoczesne, odważne propozycje bogactwo inspiracji, skojarzeń, materiałów, krojów to cechy charakterystyczne wydarzenia, jak i dowód ponadczasowości „Złota Bałtyku”. Imprezy takie jak Sopot Fashion Days czy plenerowe pokazy mody nie mogą się bez niego obyć.

Bizuteria. Bursztyn głównie kojarzony jest z wyrobami biżuteryjnymi i sztuką jubilerską. Jednak zaskakuje różnorodnością form i kształtów, a także nowoczesnym wzornictwem. Nieważne jednak czy wzór jest tradycyjny czy nowoczesny, istotna jest autentyczność materiałów. Dlatego w galeriach bursztynowych pytaj o certyfikaty branzowe czy Bursztynowy Paszport - przewodnik konsumentki, który jest dowodem zakupu produktu autentycznego i gwarancją przestrzegania dobrych praktyk kupieckich.

Design. Nowatorskie wzornictwo, różnorodna sztuka jubilerska czy też zaskakujące formy użytkowe to nowe oblicze bursztynu, które zaczyna cieszyć się ogromnym uznaniem i powodzeniem w świecie. Obecnie bursztyn to coś więcej niż sznur kamyczków nawleczonych na linkę. Połączony ze złotem, srebrem, diamentami i innymi kamieniami szlachetnymi, a także naturalnymi materiałami takimi jak skóry czy rzemienie tworzy przepiękne, niecodzienne kompozycje. Coraz więcej przedmiotów użytkowych czy ekskluzywnych dodatków wykonywanych jest także z bursztynu: puderniczki, szachy, a nawet pendrive w bursztynowej oprawie to tylko niektóre propozycje.

Galerie. Najbardziej znana Bursztynowa Piąta Aleja w Gdańsku to malowniczy ciąg ul. Mariackiej, Długiej i Długiego Pobrzeża, gdzie w licznych warsztatach i galeriach można nie tylko kupić niepowtarzalne wzory biżuterii, ale również podpatrzeć rzemieślników szlifujących i obrabiających bursztyny. Kunszt gdańskich artystów jest znany i doceniany na całym świecie. Ich dziełem była między innymi Bursztynowa Komnata czy bursztynowy Ołtarz w kościele św. Brygidy. Każde z pomorskich miast ma swoich mistrzów bursztynnictwa, złotników i projektantów biżuterii, którzy w swoich galeriach pokazują wyjątkowe ozdoby, rzeźby, a często także większe realizacje bursztynowe jak świeczniki, zegary czy szkatuły.

Współczesny poławiacz burzliwym na Mierzei Wiślanej

Bizuteria Ambermix (bursztyr, zlot, diamenty)

Muzeum Bursztynu

10 Gdańsk

Najnowocześniejsze gdańskie muzeum, a jednocześnie najciekawsza na Wybrzeżu wystawa prezentująca pochodzenie, walory, wydobycie i obróbkę bursztynu, dużą ilość zabytkowych i współczesnych dzieł sztuki oraz biżuterii z bursztynu. Wystawa zlokalizowana w zabytkowym obiekcie, którego początki sięgają średniowiecza - Zespole Przedbramia ulicy Długiej. Atutem muzeum jest nowoczesność i awangardowa aranżacja ekspozycji w zabytkowym wnętrzu oraz wykorzystanie multimedialnych. W 2009 roku muzeum otrzymało certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej dla najlepszego produktu turystycznego. Uwaga: Obiekt nie jest dostępny dla osób niepełnosprawnych.

Muzeum Bursztynu w Gdańsku

Oddział Muzeum Historycznego Miasta Gdańska

80-836 Gdańsk / Targ Węglowy 26 / T: 58 301 47 33 / bursztyn@mhmg.gda.pl

www.mhmg.gda.pl/bursztyn

?

Starożytni Grecy odkryli jego właściwości elektrostatyczne. Potarty tkaniną elektryzuje się ujemnie i przyciąga drobne przedmioty – papierki, źdźbła trawy. To od jego greckiej nazwy elektron, nazwano elektryczność. Bursztyn jest naturalnym izolatorem.

Muzeum Archeologiczne

11 Gdańsk

Wystawa „Z bursztynem przez tysiąclecia”

Jedną z wystaw w muzeum przedstawia bursztyn w przyrodzie i rolę bursztynu w kulturze. Pierwsza wystawa bursztynu w powojennej Polsce. W zbiorach znajdują się eksponaty ze słynnej przedwojennej kolekcji Muzeum Przyrodniczego i Archeologicznego Wolnego Miasta Gdańska. Przedstawiony jest również przebieg Szlaku Bursztynowego i niektóre znalezione na nim odkrycia archeologiczne. Najstarsze obiekty w kolekcji to fragmenty ozdób ze schyłku paleolitu (12 000 - 11 000 lat p.n.e) oraz amulety antropomorficzne związane z kultem płodności i zoomorficzne związane z magią myśliwską i leśną z okresu mezolitu (8 000 - 4 500 p.n.e).

W Centrum Edukacji Archeologicznej Błękitny Lew (ul. Chmielna 53) – oddziale muzeum - znajduje się warta zobaczenia rekonstrukcja średniowiecznego warsztatu bursztynniczego.

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
80-958 Gdańsk, ul. Mariacka 25/26
T: 58 32 22 100
mag@archeologia.pl
www.archeologia.pl

Miotek Thora, Gdańsk ca X-XII wiek

Muzeum Zamkowe

02 Malbork

Wystawa bursztynu na zamku malborskim funkcjonuje od 1965 roku. Przedstawia przedmioty wykonane z bursztynu od wytworów prehistorycznych do współczesnych, w szczególności XVII-XVIII wieczne wspaniałe szkatuły, ołtarzyki, sztucce, świeczniki, plastykę figuralną i biżuterię – arcydzieła sztuki bursztynicznej pochodzące z okresu jej największej świetności. Wystawę uzupełnia również sztuka ludowa, współczesne polskie wzornictwo artystyczne oraz okazy bursztynu. Jest to największa kolekcja naturalnych brył i przedmiotów wykonanych przez człowieka w Polsce i jedna z najznamienitszych na świecie.

Wystawa znajduje się w piwnicy skrzydła wschodniego Zamku Średniego, a sam zamek malborski to gotycka twierdza obronna o kubaturze ponad 250 000 m³. Jest to jeden z największych zachowanych zespołów gotyckiej architektury na świecie i najczęściej odwiedzany zabytek na Pomorzu.

Muzeum Zamkowe w Malborku

82-200 Malbork / ul. Starościńska 1 / T: 55 647 08 00 / info@zamek.malbork.pl

www.zamek.malbork.pl

?

Bursztyń jest substancją organiczną. Tworzą go głównie węgiel, wodór i tlen co powoduje, że jest substancją palną. Spalając się wydziela żywiczną woń i aromatyczny dym. Bursztyń zawiera także inne pierwiastki śladowe i minerały.

Muzeum Inkluzji w Bursztynie

28 Gdynia / Gdańsk

Ekspozycja mieści się na Wydziale Biologii Uniwersytetu Gdańskiego. Zwiedzanie muzeum jest bezpłatne. Wystawa prezentuje drugi co do wielkości w Polsce zbiór inkluzji w bursztynie – ponad 5500 bryłek z ponad 13 tysiącami inkluzji zwierzęcych. Uzupełniają ją naturalne i barwne odmiany bursztynu bałtyckiego, a także różne rodzaje żywic kopalnych i współczesnych z całego świata. Zwiedzając wystawę zapoznać się można z bogactwem form życia zatopionego w bursztynie i spopularyzowanego filmem Stevena Spielberga „Jurassic Park”. Kolekcja muzealna ma charakter naukowy dlatego też tylko wybrane obiekty są pokazywane. Od września 2012 ekspozycja będzie prezentowana w nowym budynku Wydziału Biologii UG na terenie kampusu uniwersyteckiego w Gdańsku Oliwie.

Muzeum Inkluzji w Bursztynie

Uniwersytet Gdański / Katedra Zoologii Bezkręgowców
81-378 Gdynia / al. Marszałka Piłsudskiego 46 / T: 58 523 66 66
bursztyn@ug.edu.pl / www.muzeum.gda.pl

Od października 2012 na terenie kampusu uniwersyteckiego w Gdańsku Oliwie.

?

Największa znaleziona do tej pory bryła bursztynu ważyła 9,75 kg. Znaleziono ją w okolicach Kamienia Pomorskiego w 1860 roku. Dziś znajduje się w Muzeum Przyrodniczym Uniwersytetu im. Humboldta w Berlinie.

Muzeum Bursztynu „Bursztynowa Komnata”

07 Stegna

Na wystawie zaprezentowane są najciekawsze eksponaty brył bursztynu i inkluzji. Pochodzą one z prywatnych zbiorów właściciela, który tworzy kolekcję już ponad piętnaście lat. Zgromadzone przez siebie eksponaty postanowił udostępnić szerszej publiczności i umieścić je w nowo wybudowanym obiekcie - rekonstrukcji żuławskiego domu podcieniowego w Stegnie. Miejsce ekspozycji jest nieprzypadkowe, bowiem, oprócz bursztynu, pasją właściciela Muzeum jest właśnie architektura żuławskich domów podcieniowych. W sali Muzeum Bursztynu zwiedzający mogą: obejrzeć kolekcję unikatowych brył bursztynu bałtyckiego oraz uwieczonych w nich owadów i roślin, zobaczyć drzewo ociekające bursztynem, odkryć historię zaginionej Bursztynowej Komnaty, zapoznać się z początkami bursztynnictwa, nauczyć się odróżniać bursztyn od falsyfikatów.

Muzeum Bursztynu „Bursztynowa Komnata” w Stegnie
Stegna / ul. Gdańska 64 / T: 55 247 85 75 / glodzika@neostrada.pl
www.bursztynowakomnata.com
Muzeum czynne jest od maja do końca września

?

Największe złoża bursztynu znajdują się pod dnem Zatoki Gdańskiej. Nazwą Bursztyn Bałtycki określamy też bursztyn z podobnych złóż znajdujących się w Saksonii w Niemczech, na Zachodniej Ukrainie i na Lubelszczyźnie. Złoża te powstały w podobny sposób, w tym samym czasie, stąd generalna nazwa Bursztyn Bałtycki.

Bursztynowy ołtarz i monstrancja w Bazylice Świętej Brygidy

12 Gdańsk

W kościele tym warto przede wszystkim zobaczyć Bursztynowy Ołtarz. Docelowo będzie to największe dzieło z bursztynu na świecie, znacznie większe od Bursztynowej Komnaty. Obecnie można oglądać wykonaną z bursztynu centralną część ołtarza, bursztynową szatę obrazu Matki Boskiej oraz ciekawe elementy konstrukcji nośnej i towarzyszące rzeźby. Ołtarz zaprojektowali prof. Stanisław Radwański i Mariusz Drapikowski. Oprócz ołtarza można też obejrzeć inne współczesne sakralne dzieła sztuki z bursztynu m.in. monstrancję, kielichy mszalne, cyboria i inne naczynia sakralne. Całość jest rodzajem wotum złożonego przez środowisko gdańskich bursztynników m.in. za odzyskanie przez Polaków wolności po wydarzeniach roku 1980 i 1989.

Bazylika św. Brygidy
80-856 Gdańsk / ul. Profesorska 17

?

W średniowieczu bursztynnicy należeli do korporacji rzemiosł luksusowych, podobnie jak złotnicy i hafciarze perłami. W 1526 roku znanych było 46 rzemieślników, co dla tego zawodu okazało się liczbą wysoką władze cechu wystąpiły więc do rady miasta o ograniczenie liczby działających warsztatów do 40.

Bizuteria Art7 (bursztyn, srebro)

Bursztynowe ulice

13 Gdańsk

Mariacka i Długie Pobrzeże

z galeriami sztuki i sklepami z bursztynową biżuterią. Ulica Mariacka: Na tej malowniczej gdańskiej uliczce i w jej pobliżu znajduje się wiele galerii i warsztatów sprzedających biżuterię z bursztynu oprawionego w srebro czy złoto. Gdańsk jest od wieków kolebką rzemiosła bursztynniczego, którego tradycje kultywują współczesne warsztaty, a Mariacka jego najpiękniejszą ulicą. Długie Pobrzeże: Na dawnym pomoście portowym, który obecnie stanowi popularne miejsce spacerów gdańszczan i turystów i ciągnie się od Zielonej Bramy do Targu Rybnego znajduje się szereg galerii i warsztatów oferujących wyroby z bursztynu.

?

Polska nazwa **“bursztyn”** pochodzi od niemieckiego słowa **“Bernstein”** (kamień, który się pali). Znany był od dawna pod różnymi nazwami, starożytni Grecy nazywali ten kamień **elektron**, co oznacza świecący i błyszczący. Słowiańska nazwa **jantar** została przejęta najprawdopodobniej od fenickiej nazwy **jainitar** – żywica morska. **Sukcynit** to nazwa geologiczna, pochodzi od łacińskiego słowa *succinum* oznaczającego żywicę drzewa.

Muzeum Kopalnia Bursztynu

31 Możdżanowo

Jedno z najstarszych miejsc w nowożytnej historii wydobycia bursztynu znajduje się w Możdżanowie, wsi położonej 20 km na północny zachód od Słupska. W 1780 roku mieszkający w Słupsku Żyd Joseph Liepman za 50 talarów rocznie wydzierżawił od króla pruskiego prawo do poszukiwania i wydobycia bursztynu. W Możdżanowie, gdzie znajdują się co najmniej dwie kry glacialne, czyli wielkie fragmenty paleogeńskich osadów bursztynonośnych przeniesionych przez lodowiec, założył kopalnię. XVIII wieczne przekazy informują nas, że Liepman zatrudnił aż 100 pracowników. W kilka lat po otwarciu nastąpiło katastrofalne zalanie kopalni i jej zamknięcie. Jednak w tym czasie udało się wydobyć 5 ton bursztynu, co stanowiło ogromną fortunę. Dziś złoża w Możdżanowie szacuje się na 20 ton. W przyszłości planowane jest stworzenie w tym miejscu muzeum Dawna Kopalnia w Możdżanowie.

76-200 Słupsk / ul. Tuwima 9
T: 59 842 73 33
galeriabursztynowa@neostrada.pl
www.kopalniabursztynu.pl

?

Bursztyn obok krzemienia jest również najstarszym kamieniem ozdobnym. W stanowiskach archeologicznych znajdujemy przedmioty wykonane ponad 10 000 lat temu, gdy nieznanne były szmaragdy, szafiry czy diamenty.

Bursztynowa Góra

05

Bursztynowa Góra, rezerwat archeologiczny o powierzchni 5.03 ha obejmujący wyeksploatowane wyrobisko - dawną odkrywkową kopalnię bursztynu. Eksploatowano tu złoża plejstoceńskie przetransportowane przez lądolód w formie kry glacialnej. Kopalnia działała tu najprawdopodobniej od XVIII do początku XX wieku, choć część badaczy twierdzi, że początki wydobywania sięgają nawet X wieku. Do dziś zachowały się charakterystyczne doły w postaci lejów, największy z nich ma średnicę 40 metrów a głębokość 15. Do rezerwatu można dojść oznakowaną ścieżką od parkingu w miejscowości Bąkowo, które znajduje się na trasie nr 221 Gdańsk-Kolbudy-Kościerzyna. Podobne pozostałości po kopalni bursztynu znajdują się w lesie pomiędzy Sopotem a Gdyńskim osiedlem Karwiny.

?

Bursztyn bałtycki swoją olbrzymią gamę kolorów zawdzięcza m. in. obecności drobnych, niewidzialnych gołym okiem pęcherzyków powietrza. Gdy pęcherzyki stanowią więcej niż 50 procent jego objętości, jest całkowicie biały, tak jak białe staje się białko jaja podczas ubijania.

Niedźwiedziówka, Niedźwiedzica

03

Wieś na trasie Gdańsk-Elbląg to neolityczne centrum przetwórstwa bursztynu, które funkcjonowało w delcie Wisły już ponad 4.000 lat temu. Ówczesnie znajdowało się u ujścia jednej z jej odnóg na podtapianym brzegu morza, dziś leży w głębi lądu. Od lat 70 XX wieku prowadzone są tu badania archeologiczne, które pozwoliły na rozpoznanie tego miejsca jako ważnego centrum obróbki bursztynu już w młodszej epoce kamienia (3100-2400 lat p.n.e.). Na zalewanych przez morze brzegach osadzały się bryły bursztynu, które od wiosny do jesieni zbierali i przetwarzali ówczesni rzemieślnicy z Wysoczyzny Elbląskiej. Obliczenia wskazują, że na powierzchni ok. 1 km² funkcjonowało tu około 900 pracowni bursztyniarskich, mamy więc do czynienia z najstarszym i największym znanym nauce ośrodkiem przetwórstwa bursztynu na świecie. Bursztyn z Niedźwiedziówki docierał najpierw w okolice Sandomierza. Stamtąd handlem wymiennym wędrował dalej - do środkowej i południowej Europy. Wymiana handlowa zapoczątkowała czas ogromnej popularności bursztynu na południu, co poskutkowało jego pojawieniem się w kulturze Mykeńskiej (1600-1100 r. p.n.e.), której najstynniejszym władcą był Agamemnon - legendarny uczestnik wojny trojańskiej. Badania archeologiczne prowadzone są co roku w lipcu, wtedy też można odwiedzić to słynne na całym świecie centrum obróbki bursztynu.

Neolityczny amulet solarny,
Mierzeja Wiślana, Muzeum Zamkowe w Malborku

Międzynarodowy Bałtycki Park Kulturowy Faktoria

04 Pruszcz Gdański

Przez Pruszcz Gdański przebiegał w I-V w n.e. szlak bursztynowy, a na obszarze miasta usytuowana była faktoria handlowa - starożytne grodzisko - które według badań archeologicznych stanowiło północne zakończenie szlaku bursztynowego i było jednym z silniejszych ośrodków handlu nad Bałtykiem. Było to miejsce, w którym następowało zderzenie kultur ówczesnego świata cywilizowanego - reprezentowanego przez rzymskich kupców przybywających szlakiem bursztynowym i barbarzyńskiej osady handlowej. W skład Faktorii wchodzi: Chata Wodza – ekspozycja muzealna, Hala Targowa – miejsce spotkań z żywą archeologią oraz rekonstrukcje Chaty Bursztyniarza i Chaty Kowala, które zostały pomyślane jako miejsce połączenia nowych technologii z bogactwem zabytków archeologicznych i pięknem bursztynowych eksponatów. Efektem tego przedsięwzięcia jest niezwykle interesujący obiekt, gdzie można zarówno odpocząć, jak i dowiedzieć się o życiu sprzed niemal 2 tysięcy lat. Przez teren Faktorii przebiega szlak kajakowy na rzece Raduni, którego największą atrakcją są zabytki hydrotechniczne. Proponowana trasa rozpoczyna się w Straszynie prowadzi przez Faktorię w Pruszczu, a kończy się na starym mieście w Gdańsku.

Faktoria Handlowa / Dział Rekonstrukcji Historycznych

Centrum Kultury i Sportu

83-000 Pruszcz Gdański / ul. Zastawna (wjazd od ul. Grunwaldzkiej)

T: 58 682 22 06 / biuro@faktoria-pruszcz.pl

www.faktoria-pruszcz.pl

Komarnica w burszynie batyckim

Krople bursztynu Amber Drops

25 Gdańsk

To instalacja, która uzyskała I wyróżnienie w III edycji Międzynarodowego Konkursu „Galeria Zewnętrzna Miasta Gdańska” w 2009 roku za subtelne odniesienie się do znaczenia bursztynu w budowaniu gdańskiej tożsamości oraz za minimalistyczne traktowanie estetyki przestrzeni publicznej.

Instalacja jest skonstruowana z przezroczystych kamyków wykonanych z masy żywicznej z wbudowanym systemem oświetlenia ledowego. Światło bursztynów jarzy się z różnym natężeniem, jakby w rytmie oddychającego człowieka. W żywicy zatopione są artefakty naszych czasów różnego typu i rozmiaru – takie jak np. telefon komórkowy i inne relikty życia codziennego uwięzione w bursztynie niczym owady.

Amber Drops to permanentna instalacja site-specific w przestrzeni dzielnicy Dolne Miasto pod wiaduktem przy ul. Szopy. Pulsujące światło poszczególnych kamyków i refleksy na metaliczno-lustrzanej płaszczyźnie pracy Invisible Gate grupy Front Studio będą sprawiały wrażenie, że cała ta przestrzeń żyje i oddycha.

Instalacja mieści się przy ulicy Szopy w Gdańsku, opiekę nad nią sprawuje Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia 80-767 Gdańsk / ul. Jaskółcza 1 www.laznia.pl

Galeria Bursztynowa Narcyza Kalskiego

32 Słupsk

Dziś Gdańsk nosi miano światowej stolicy bursztynu, choć to w Słupsku w 1477 roku powstał pierwszy cech bursztyenników, a dopiero 3 lata później w Gdańsku. Do tych tradycji nawiązuje galeria, gdzie podczas ciekawych prezentacji poznacie Państwo historię bursztynu i słupskiego cechu bursztyenników, mity i legendy o bursztynie oraz tajemnice bursztyennej komnaty. W galerii mieści się ekspozycja na której jest 1000 bursztyennych serc, ponad 300 odcieni bursztynu, okazy fauny i flory sprzed 40 milionów lat, ponad 1000 bursztyennych inkluzji, 200 rzeźb w całości wykonanych w bursztynie, blisko 500 naturalnych form bursztynu.

76-200 Słupsk / ul. Tuwima 9

T: 59 842 73 33

galeriabursztynowa@neostrada.pl

www.galeriabursztynowa.pl

?

Wydaje się, że inkluzje są rzadkim skarbem, jednak przeglądając w dużym powiększeniu bryłki bursztynu o strukturze warstwowej (tzw. sklejkę) okazuje się, że prawie 70% z nich zawiera inkluzje. W większości są to niewielkich rozmiarów bezkręgowce, a wśród nich dominują owady i pajęczaki.

Damroka Marian Zawadzki

30 Chtapowo

Istniejąca od 1982 roku pracownia zajmuje się wytwarzaniem unikatów i dłuższych serii biżuterii bursztynowej, a także rzeźb z bursztynu. Właściciel zakładu oferuje również cenione wśród szkół i turystów prelekcje o bursztynie – jego właściwościach, rodzajach i inkluzjach. Prezentuje pokazy szlifowania i wykonywania biżuterii z bursztynu i srebra. Wyróżnikiem firmy jest używanie w swoich produktach tylko naturalnego, niepoprawianego bursztynu bałtyckiego o najpiękniejszych kolorach.

84-120 Chtapowo / ul.Władysławowska 56

T: 603 584 342 / sabinaz@interia.eu / www.damroka.comweb.pl

?

Bursztyn jest wykorzystywany w przemyśle kosmetycznym, farmaceutycznym, medycynie i ale przede wszystkim w przemyśle jubilerskim. Niegdyś wykonywano z niego cenione lakiery i politory.

?

Najciekawsze polskie kolekcje można podziwiać w Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, Muzeum Zamkowym w Malborku, Muzeum Bursztynu w Gdańsku, Muzeum Bursztynowa Komnata w Stegnie, Muzeum Inkluzji w Bursztynie UG.

Galeria i Pracownia Bursztynu Danuty Burczik-Kruczkowskiej

06 Kąty Rybackie

Pracownia znajduje się na mierzei wiślanej, w małej wiosce, gdzie siła wody i wiatru stworzyła niepowtarzalne miejsce na ziemi - Krainę Bursztynu. Lata pracy autorki pozwoliły jej na wypracowanie własnego stylu i odkrycie prostoty i natury bursztynu. Bursztyn lekko oszlifowany, pozostawiony w naturalnym kształcie to wizytówka biżuterii artystki. Po wcześniejszym umówieniu można zwiedzić galerię i pracownię oraz zapoznać się z obróbką Żłota Bałtyku.

82-104 Kąty Rybackie / ul. Bursztynowa 8

T. 502 50 95 59

danutakruczkowska@wp.pl

www.kruczkowska.com

?

Realistyczną wersję powstania bursztynu ogłosił w I wieku naszej ery Pliniusz Starszy w swym dziele *Historiae naturalis*. Według niego bursztyn powstawał z soku drzew z gatunku sosny rosnących na wyspach Oceanu Północnego. Sok ten miał gęstnieć pod wpływem zimna i wody morskiej, kiedy podczas wiosennych sztormów wzburzone fale zmywały krople soku z owych wysp.

Galeria Bursztynu Prestige

18 Gdańsk

W sercu starego Gdańska, u stóp Bazyliki Mariackiej znajduje się galeria, w której można zobaczyć i kupić biżuterię wykonaną przez najlepszych polskich projektantów i topowe firmy bursztynników. W galerii odbywają się także indywidualne wystawy i wernisaże artystów tworzących w bursztynie.

80-831 Gdańsk / ul. Mariacka 44/45
T: 58 305 55 50 / kontakt@galeriaprestige.pl
www.galeriaprestige.pl

?

Bursztyn jest stwardniałą, kopalną żywicą drzew. Na świecie odnaleziono ponad 200 miejsc jego występowania. Poza Arktyką występuje na wszystkich kontynentach i nazywany jest zazwyczaj od miejsca jego znalezienia. Najstarszy znajdowany jest w skałach triasowych (sprzed 230 milionów lat) we włoskich Dolomitach.

?

Pierwszy cech bursztynników powstał w Gdańsku w 1477 roku. Okres Renesansu i Baroku to czas świetności mistrzów Gdańska i Królewca. Biżuteria, przedmioty codziennego użytku, kabinety, szkatuły trafiły na dwory królewskie, książęce i do pałaców papieskich.

Galeria Styl

19 Gdańsk

W galerii na gdańskim Długim Pobrzeżu poza tradycyjną ekspozycją bursztynowej biżuterii, prowadzone są prezentacje warsztatu bursztyńskiego. W grupach nie większych niż 10 osób można uczestniczyć w różnorodnych prezentacjach takich jak : wykład wiedzy o bursztynie, pokazy obróbki (szlifowanie, polerowanie, fasetowanie, rzeźba, itp.), mikroskopowe pokazy inkluzji w bursztynie, metody rozpoznawania prawdziwego bursztynu, bursztynowa medycyna ludowa, czy zasady projektowania biżuterii z bursztynu. Istnieje także możliwość indywidualnego szlifowania bursztynu.

Galeria STYL / Zbigniew Strzelczyk
80-888 Gdańsk / ul. Długie Pobrzeże 31
T/F: +48 58 301 43 80
T: +48 58 300 08 91 lub: +48 604 277 490
galeria@amberstyl.pl
www.amberstyl.pl

Galeria Moja Forma

20 Gdańsk

Galeria i studio projektowe oferuje biżuterię z bursztynu łączy z złotem i srebrem. Wyjątkową atrakcją jest wspólne projektowanie biżuterii przy asyście złotnika. W ramach projektu „Gdańsk&Love” galeria proponuje wyjątkową kolekcję pierścionków zaręczynowych – w tym niebanalne połączenie bursztynu i białego złota.

Moja Forma. Studio bursztynu.
80-001 Gdańsk / Mariacka 46
T: 58 305 62 06 / listy@mojaforma.com
www.mojaforma.com

?

Dawna wiara w dobroczynne działanie bursztynu, poparta wynikami badań naukowych, okazała się uzasadniona. Odkryto, że kwas bursztynowy działa jak biostymulator – pobudza system nerwowy, reguluje pracę nerek i jelit, jest środkiem przeciwzapalnym i antytoksycznym.

?

Wartość bryłki bursztynu określa się przede wszystkim na podstawie jej wielkości, jednak wiele zależy również od czystości, przezroczystości, rzadkości, szlachetności jej koloru oraz kształtu. Najbardziej cenione są bryłki okrągłe.

Święto ulicy Mariackiej

14 Gdańsk - wrzesień

Organizowane corocznie w drugą sobotę września święto ulicy Mariackiej gromadzi artystów, rzemieślników oraz tłumy gdańszczan. Ulica Mariacka to nie tylko kawałek zachowanej historii Gdańska z jego architektonicznym fenomenem i wielokulturową tradycją - to również ludzie, którzy tworzą klimat tego miejsca dzisiaj. To właśnie oni chcą zaprezentować pracownie, które nie są dostępne na co dzień, ożywić przepiękną architekturę ulicy pokazami mody, koncertami, wyświetlanymi filmami i występami artystów. Święto ulicy Mariackiej to impreza plenerowa, która na za zadanie ożywić tę najpiękniejszą gdańską uliczkę. Towarzyszy targom bursztynu Ambermart oraz Europejskim Dniom Dziedzictwa Kulturowego, organizatorem jest Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztynników.

www.amber.org.pl

?

Bursztyń jest bardzo miękkim materiałem, który bez trudu można szlifować, polerować i nawiercać. Bogactwo jego kolorów, tajemnicze właściwości, lekkość i niewielka twardość spowodowały, że od tysięcy lat jest najpopularniejszym kamieniem ozdobnym.

Mistrzostwa Świata w Poławianiu Bursztynu

08 Jantar - lipiec

„Polskie Bursztynowe

Wybrzeże” to pas bałtyckiego brzegu

ciągnący się od okolic Słupska przez plaże Zatoki Gdańskiej i Mierzeję Wiślaną – tam można znaleźć bursztyn – Żłoto Północy. Od tysięcy lat głównym ośrodkiem jego pozyskiwania i obróbki jest region Mierzei Wiślanej, na której leży miejscowość Jantar. Powoli odchodzą w zapomnienie dawne umiejętności i narzędzia, powoli zatraca się „dusza” bursztynu. Pragnienie swoistego „zatrzymania czasu” zrodziło ideę organizowania Mistrzostw Świata w Poławianiu Bursztynu.

Mistrzostwa nie są klasyczną dyscypliną sportową, lecz raczej rekreacyjną zabawą. Zawody poławiania bursztynu polegają na tym, że na wyznaczonych na brzegu morza stanowiskach turyści krajowi i zagraniczni zbierają podsypany wcześniej bursztyn. Impreza ze względu na geograficzne uwarunkowania objęta swym zasięgiem wiele nadmorskich miejscowości. Półfinały odbywają się między innymi w Gdyni, Gdańsku, Helu, Dębku, Krynicy Morskiej i Kątach Rybackich, a także w rosyjskim mieście Jantarny położonym w Obwodzie Kaliningradzkim. Nadawane corocznie tytuły Mistrza Świata zwracają uwagę że bursztyn jest bogactwem o znaczeniu globalnym. Dwudniowym finałom w Jantarze towarzyszą wydarzenia artystyczne i konkursy odbywające się na scenie i na plaży pod wspólną nazwą „Znajdź skarb w bursztynie”. Piknik wraz z coroczną konferencją popularnonaukową to wydarzenia propagujące wiedzę o bursztynie, środowisku przyrodniczym Bałtyku oraz historii pozyskiwania i obróbki bursztynu od prawników. Polska Organizacja Turystyczna przyznała Organizatorom Mistrzostw Certyfikat – „Turystyczny Produkt Roku 2004”.

Jantar gmina Stegna / www.polawianiebursztynu.pl

Targi Ambermart

15 Gdańsk - wrzesień

Międzynarodowe Targi

Bursztynu – to miejsce gdzie można

zapoznać się z najnowszymi trendami w bursztynowej biżuterii

i przedmiotach dekorowanych bursztyнем. W targach co roku

udział bierze ponad 130 wystawców z Polski i zagranicy. Na targach

obowiązuje całkowity zakaz sprzedaży falsyfikatów i namiastek

bursztynu, a bursztyн prasowany i żywice kopalne muszą być

czytelnie oznakowane. Dyżurujący podczas targów rzeczoznawcy

chętnie ocenią biżuterię, sprawdzą jej autentyczność i wytłumaczą

jak powstała. Targom towarzyszą konkursy, wystawy i pokazy,

a otwarte są dla szerokiej publiczności. Targi co roku odbywają się

w drugi weekend września.

Organizator MTG SA Centrum Konferencyjno Wystawiennicze Amber Expo

Gdańsk / ul. Żaglowa

www.ambermart.pl

?

Miliony lat temu bursztyн był płynną żywicą, jednocześnie śmiertelną pułapką dla organizmów, które zamieszkiwały bursztynowy las. Żywica płynąca z drzew działała jak lep. Delikatna osłonka z żywicy pozwoliła przetrwać organizmom, które dziś podziwiamy w formie inkluzji.

Manufaktura Bursztynu w Muzeum Bursztynu

16 Gdańsk

Zaprasza na pokaz szlifowania bursztynu w wykonaniu dyplomowanego mistrza jubilerstwa (pokaz trwa około 15 min). Galeria oferuje w sprzedaży biżuterię wykonaną przez najlepszych projektantów, których prace znajdują się w zbiorach muzeum.

Manufaktura Bursztynu
w Muzeum Bursztynu w Gdańsku
80-836 Gdańsk, / Targ Węglowy 26
www.s-a.pl

?

Dziś bursztyn wydobywany jest metodą odkrywkową w największej na świecie kopalni bursztynu w miejscowości Jantarny niedaleko Kaliningradu. Ocenia się, że głęboka na 60 metrów kopalnia dostarczyła już ponad 17000 ton bursztynu.

?

Bursztyn był w starożytnej Grecji palony dla jego delikatnego, bogatego zapachu. Dziś produkuje się kadzidła bursztynowe, które poprawiają strukturę jonową powietrza, niwelują zmęczenie, uodparniają system nerwowy, odstraszają komary, wytwarzają w pomieszczeniu przyjemny aromat bursztynu.

Fragment relikwiarza Michela Redlina, 1680, Muzeum Zamkowe w Malborku

Manufaktura S&A

29 Gdynia

Specjalnie przygotowany 45 minutowy program zabierze Państwa we współczesny świat produkcji biżuterii z bursztynu. Zapraszamy na zwiedzanie Manufaktury z przewodnikiem, gdzie można zobaczyć szlifiernię, dział pracy ręcznej oraz ekspozycję gotowych wyrobów. Zapraszamy grupy zorganizowane (od 10 osób) po telefonicznym umówieniu.

Manufaktura Bursztynu S&A
81-347 Gdynia / ul. Św. Piotra 4
T: 695 990 073
www.s-a.pl

?

Już człowiek neolitu poznał urok bursztynu bałtyckiego. Ponad cztery tysiące lat temu masowo stosował go do wyrobu biżuterii, a także do wymiany handlowej. Później nad Bałtyk ściągali zainteresowani nim wystawnicy cesarzy rzymskich, Celtowie, Wikingowie. Od zarania dziejów stosowano go jako ozdobę, amulet i lek.

Ambermoda

27 Sopot

Galeria autorska i pracownia, w której można podpatrzeć złotników i szlifierzy bursztynu przy projektowaniu, szlifowaniu i lutowaniu biżuterii. Dodatkową atrakcją są częste wystawy sztuki złotniczej i bursztyńniczej uznanych autorów oraz niebanalna autorska biżuteria właścicieli galerii.

81-759 Sopot / Grunwaldzka 12-16
tel. 58 550 18 60 / mg@ambermoda.com
www.ambermoda.com

Amber Manufacture Michel

17 Gdańsk

Amber Manufacture istnieje w Gdańsku od 1893 r. i jest najstarszym warształtem bursztynowym w mieście. Firma produkuje biżuterię z bursztynu. Prezentuje ją w swojej galerii na Długim Pobrzeżu. Odwiedzający mogą zobaczyć proces wytwarzania biżuterii z bursztynu zarówno tradycyjnymi jak i współczesnymi metodami, a także zapoznać się z historią bursztynu i szlaku bursztynowego. Prezentowane są także przykłady inkluzji w bursztynie i związane z nim ciekawostki.

80-888 Gdańsk / ul. Długie Pobrzeże 4
T. 58 301 78 64
www.ampmichel.com.pl

?

Współcześnie wykorzystywany w jubilerstwie bursztyn bardzo często jest poprawiany. W procesie poprawiania istnieje możliwość uzyskania: całkowitej przejrzystości bryłek, powierzchniowego ubarwienia, ujednolicenia pod względem koloru czy efektu tusek. Poprawianie kamieni nie jest niczym złym, ważne jednak by sprzedawca o tym informował.

Biuro Podróży Szczypta Świata

21 Gdańsk

Dla grup zorganizowanych oraz osób indywidualnych przebywających na Pomorzu przygotowaliśmy specjalną ofertę wycieczek o tematyce bursztynowej po naszym regionie. Zapewniamy ciekawe programy wycieczek, jak również najlepszych pilów i przewodników (również w j. angielskim, niemieckim, hiszpańskim, francuskim i rosyjskim).

80-827 Gdańsk / ul. Św. Ducha 26/30

T/F: 58 300 03 48

biuro@szczypaswiata.com.pl

www.szczypaswiata.com.pl

?

W XVI wieku na wybrzeżu Półwyspu Sambijskiego oraz Mierzei Wiślanej rozpoczęto kopanie bursztynu. Pierwsza podziemna kopalnia powstała w XVIII wieku, lecz prawdziwy rozwój górnictwa przyniósł dopiero wiek XIX. W tym czasie istniały na Sambii również inne kopalnie odkrywkowe lokalizowane na stokach klifów i u ich podnóży oraz w głębi lądu.

Gra miejska Władcy Bursztynu

22 Trójmiasto

Gracze wcielają się w średniowiecznych kupców. Ich zadaniem jest odebranie drogiego kamienia - bursztynu, a następnie dostarczenie go do umówionego miejsca o umówionej godzinie rosyjskim kupcom, podróżującemu Bursztynowym Szlakiem, zmierzającym do włoskiej Akwilei. Aby dotrzeć do miejsca wymiany uczestnicy gry muszą rozwiązywać zagadki i zadania, a także odnajdywać łączników, którzy będą posiadać drogie informacje. Gra „Władcy Bursztynu” – to oferta nagrodzona w konkursie na najlepszy produkt turystyczny Gdańska, organizowany przez Gdańską Organizację Turystyczną.

JOYTRIP

80-041 Gdańsk, / ul. Fieldorfa 11/3

T: 58 320 61 69

www.joytrip.pl

?

Przyjęta przez Radę Miasta Gdańsk Strategia Rozwoju Gdańska do 2015 roku przewiduje jako jeden z celów strategicznych „wzmacnianie roli Gdańska jako Światowej Stolicy Bursztynu”.

Studio Relax

23 Gdańsk

Oferuje odżywczy zabieg bursztynowy. Bursztyn jest jedynym kamieniem szlachetnym pochodzenia roślinnego, jest kamieniem słońca, radości i dobrego samopoczucia. Bursztynowy ekstrakt zawarty w kosmetykach używanych do tego zabiegu stymuluje odnowę komórkową, podnosi poziom ATP - wewnątrzkomórkowego akumulatora i przekaźnika energii - dzięki czemu intensywnie energizuje i wzmacnia skórę oraz pobudza oddychanie komórkowe, a tym samym powoduje jej lepsze dotlenienie. Czas trwania ok. 90 minut

Studio Relax

Gdańsk / Al. Grunwaldzka 244

(przy Międzyszkolnym Ośrodku Kultury Fizycznej)

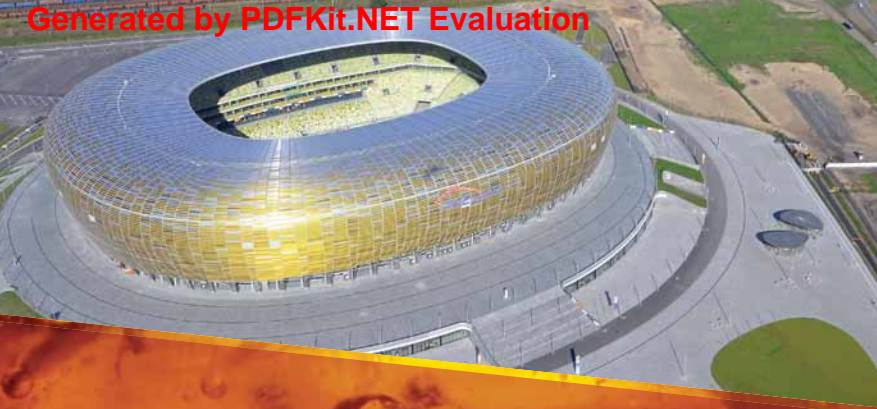
T. 58 341-80-61

info@studiorelax.gda.pl

www.studiorelax.gda.pl

?

W medycynie ludowej dym bursztynowych kadzidełek zabija zarazki, a noszone na szyi korale zapobiegają bólowi gardła i głowy oraz wzmacniają tarczycę. Ułuczony proszek zażywano jak tabakę, co miało oczyścić zatoki i pomóc w pozbyciu się kataru. Bursztyn jest ceniony w tradycyjnej medycynie chińskiej.

Bursztynowy Stadion PGE Arena

24 Gdańsk

Naturalne piękno brył bursztynu oraz wielowiekowe tradycje morskie i bursztynnicze Gdańska zainspirowały autorów koncepcji stadionu. Z tej inspiracji powstał stadion uznawany przez znawców za jedną z najpiękniejszych europejskich aren sportowych. Wielka bryła stadionu w kolorze bursztynu dominuje nad portową częścią Gdańska stając się nie tylko jego aktualnym symbolem, lecz również drogowskazem. Warto zwiedzić nie tylko otoczenie stadionu, ale także tę postindustrialną dzielnicę, która przeobraża się w nowoczesną tkankę miejską

W sprawie meczów, imprez rozrywkowych oraz zwiedzania stadionu prosimy o kontakt z operatorem PGE Arena Gdańsk - firmą Lechia Operator.

Lechia Operator Sp. z o.o.
80-560 Gdańsk / ul. Pokoleń Lechii Gdańsk 1
T: 58 76 88 400
www.lechia.pl

?

Niezwykłym powodzeniem cieszył się w Cesarstwie Rzymskim, a także w całym basenie Morza Śródziemnego. Wyprawy po niego były organizowane od V w. p.n.e. i wiodły tzw. szlakiem bursztynowym od Adriatyku do wybrzeży M. Bałtyckiego.

A1 Bursztynowa Autostrada

01

A1 to transeuropejski korytarz transportowy północ-południe (europejski numer E75). Zaczyna się na wybrzeżu Bałtyku, a kończy na wybrzeżu Morza Adriatyckiego, w ten sposób przebiega w dużej części w linii starożytnego Szlaku Bursztynowego, który dawniej łączył bursztynowe wybrzeże Bałtyku z kulturami basenu Morza Śródziemnego. Jej oficjalna nazwa brzmi AmberOne. Umieszczone na węzłach komunikacyjnych pylony ze znakami szlaku bursztynowego nawiązują do nazwy autostrady i pomagają skojarzyć podróżującym tą trasą jej historyczne i kulturowe znaczenie.

www.autostradaa1.pl

?

Szlak Bursztynowy nie był żadną drogą, ale raczej kierunkiem wymiany handlowej, którym bursztyn znad Morza Bałtyckiego docierał do krajów cywilizacji śródziemnomorskiej. Najwięcej pamiątek po dawnych szlakach bursztynowych, zaczynających się nad Morzem Bałtyckim i biegnącym w kierunku Morza Adriatyckiego, datuje się na I–II wiek naszej ery.

Osada nadmorska Amber Cottage

09 Mikoszewo

To kameralny zespół dwukondygnacyjnych budynków apartamentowo - hotelowych oferujący różnego rodzaju zakwaterowanie oraz całoroczne SPA&Wellness, Amber winebar & cafe. Amber Cottage mieści się na Wyspie Sobieszewskiej, czyli bogatym w bursztyn wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Wyjątkową atrakcją jest organizowane przy świetle latarek nocne poławianie bursztynu i późniejsza jego obróbka w lokalnym warsztacie bursztyńniczym.

82-103 Mikoszewo / ul. Wczasowa
T: 517 762 232 / office@ambercottage.pl
www.ambercottage.pl

?

Bursztyn jest lekki, jego gęstość jest porównywalna z gęstością wody morskiej i wynosi około 1 g/cm³. Pływa w słonej wodzie, w słodkiej tonie. W chłodnych porach roku, kiedy niska temperatura wody powoduje, że jej gęstość jest największa, bursztyn pod wpływem falowania morza unosi się z dna, a fale wyrzucają go na plażę.

Restauracja Malinowy Ogród Bursztynowe Menu

26 Gdańsk

Bursztynowe Menu to propozycja inspirowana złotem pónocy przygotowana przez szefa kuchni restauracji Malinowy Ogród, a opracowana wspólnie z Muzeum Bursztynu. Restauratorzy proponują zwiedzenie Gdańska od bursztynowego ołtarza w kościele św. Brygidy, przez Muzeum Bursztynu, bursztynową ulicę Mariacką i Centrum Edukacji Archeologicznej Błękitny Lew, aż do restauracji, gdzie można spróbować dań nawiązujących do kolorystyki bursztynu poprzez zastosowanie miodu, syropu klonowego, złocistych zasmażek itp. Amber Lunch jest serwowany w godzinach 13.00-17.00. Produkt jest adresowany zarówno do grup zorganizowanych jak i indywidualnych turystów.

Restauracja Malinowy Ogród
80-743 Gdańsk / ul. Łąkowa 1-2
dommuzyka@malinowyogrod.pl
www.malinowyogrod.pl

?

Największa realizacja z bursztynu to słynna bursztynowa komnata, którą w 1701 zamówił Fryderyk I Hohenzollern do swojego podberlińskiego pałacu Charlottenburg. W 1716 car Piotr I otrzymał ją w podarunku jako dowód przyjaźni. Do 1941 roku zainstalowana była w pałacu w Carskim Siole obok Sankt Petersburga skąd ją skradziono. Do dziś nie została odnaleziona.

Bursztynowa Nalewka

Pierwsze informacje o dobroczynnych właściwościach bursztynu bałtyckiego znajdujemy w opisach Hipokratesa (460-370 p.n.e.). Bursztyn i jego preparaty od wieków stosowane są w europejskiej medycynie ludowej, a współczesne badania naukowe potwierdziły jego właściwości lecznicze. Znajdujący się w nim w ilości 3-8% kwas bursztynowy stymuluje pracę nerek, jelit, układu nerwowego. Jest uznanym panaceum na reumatyzm, astmę, schorzenia układu oddechowego. W kosmetyce wykorzystuje się kwas i olej bursztynowy jako środki niszczące wolne rodniki, mające działanie bakteriobójcze i dezynfekujące.

Okolo 20 gram drobnego lub pokruszonego bursztynu zalać 25 ml spirytusu spożywczego 95%. Postawić w ciepłym, zacienionym miejscu na 14 dni. Wstrząsnąć butelką co kilka dni.

Stosowanie:

3 krople na wodę 1 razy dziennie na następujące dolegliwości: bakteryjne zapalenie przewodu pokarmowego, pospolite zatrucia, choroby gardła, nieżyty, przeziębienia oraz celem wzmocnienia organizmu. Zewnętrznie może być używana do smarowania piersi, pleców, stawów i mięśni. Przy bólach głowy i migrenach nacierać niewielką ilością preparatu czoło i skronie.

?

Kwas bursztynowy ($C_4H_6O_4$) – ma postać białych kryształków. Wzmacnia siły vitalne człowieka, zwiększa odporność organizmu, spowalnia procesy starzenia pełniąc rolę antyutleniacza. Poza bursztynem bałtyckim kwas bursztynowy występuje w niedojrzałych owocach agrestu, winogron, w soku buraków cukrowych, rzepy czy rabarbarze.

Zupa Bursztynowa

Składniki

- / Woda 3 l
- / Kluski kaszubskie - golce 0.5 kg
- / Łosoś - filet 0,4 kg
- / Dorsz - filet 0,4 kg
- / Włoszczyzna 0,4 kg
- / Morszczyn (bałtycki) 0,01 kg
- / Mleko kokosowe 0,5 l
- / Natka pietruszki 0,01 kg
- / Kawior (łosoś bałtycki) 0,03 kg
- / Sól bursztynowa, pieprz 0,001 kg
- / Nalewka bursztynowa 0,05 l
- / Oliwa 0,02 l

Waga 1 porcji: 400 g

Wartość odżywcza 1 porcji:

kcal 344 g

białko 10,44

tłuszcz 17,23 g

węglowodany 50,80 g

Smacznego!

Opis przygotowania:

Moczymy glony w niewielkiej ilości wody. Gotujemy kluski, odcedzamy. Warzywa podsmażamy w dużym garnku na rozgrzanej oliwie. Zalewamy wodą i gotujemy 5 min. Oczyszczone filety kroimy w kostkę, dodajemy do wywaru i gotujemy na małym ogniu ok. 5 minut. Dodajemy kluski, mleko kokosowe, nalewkę bursztynową, rozmoczone glony, przez chwilę jeszcze gotujemy. Doprawiamy zupę do smaku solą i pieprzem. Na talerz jako dekorację dajemy kawior i natkę pietruszki.

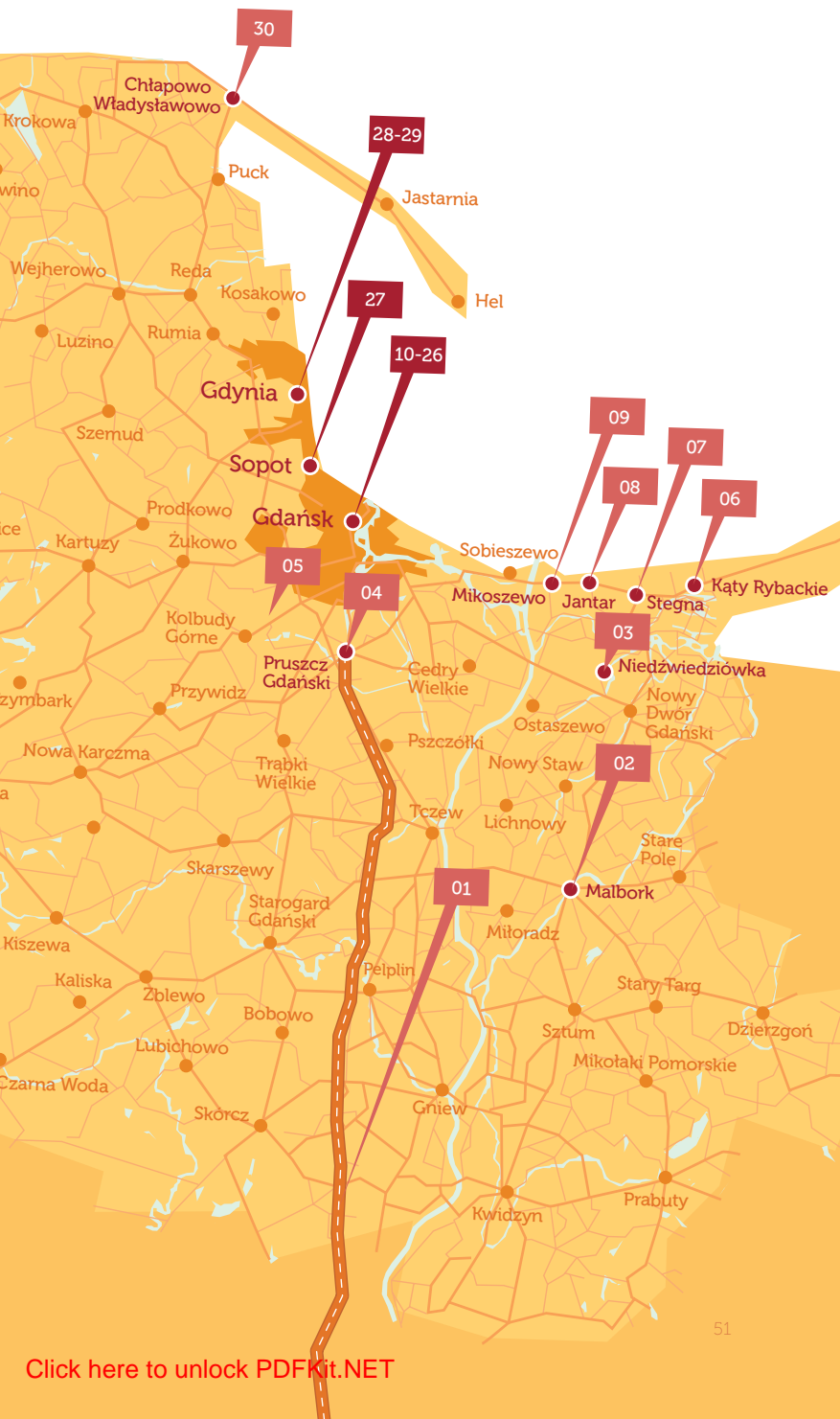
Jest to wykwinna zupa rybna, gotowana na wywarze jarzynowym. W jej skład wchodzi najdelikatniejsza część ryby – połędwica z łososia i dorsza, morszczyn (jarzynka morska) - glon o niewątpliwych, a niedocenianych wartościach odżywczych oraz kawior z łososia bałtyckiego. Nutę aromatu morskiego wzmacnia dodatek nalewki bursztynowej, która, oprócz wyostrenia walorów smakowych, wydłuża świeżość i trwałość potrawy.

Zupę według powyższego przepisu serwowano w latach 1920-1930 w Gdyni. Przepis przetrwał do dziś w mojej rodzinie. Jedyna, dokonana przeze mnie zmiana dotyczy zastąpienia śmietany, jako produktu pochodzenia zwierzęcego mlekiem kokosowym, które, jako produkt pochodzenia roślinnego, lepiej się komponuje z rybą, nadając jej wyrafinowanego smaku. Zupa bursztynowa w moim wykonaniu serwowana jest od 14-lat w Jantarze podczas Mistrzostw Świata w Poławianiu Bursztynu oraz w Pomorskiej Akademii Kulinarnej w Gdańsku.

Autor: Andrzej Ławniczak

Bursztynowe Inspiracje

Wydawca

Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna

80-958 Gdańsk / ul. Długi targ 8-10 / T: 58 732 70 40 / F: 58 320 41 39 / it@prot.gda.pl

www.prot.gda.pl

Opracowanie

Michał Kosior / Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztynników

www.amber.org.pl

Design by

metaelement.com

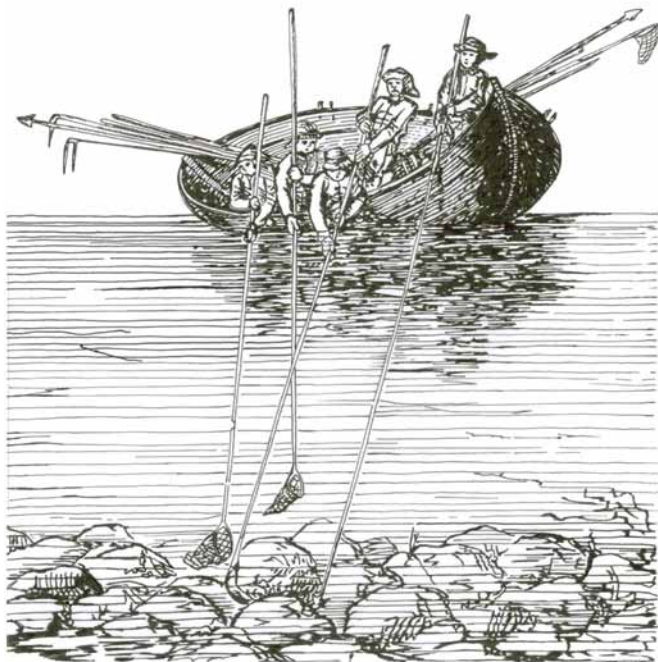

Foto

Jacek Swis, Jacek Ostrowski, Elżbieta Sontag, Leszek Żurek, Lech Zdrojewski, Piotr Sadowski, Ryszard F. Mazurowski, B. Gabriel, Michał Kosior, M. Żak, Eryk Popkiewicz, Jarosław Marciuk, A. Szywnelska, Maciej Rozenberg, Bożena i Lech Okońscy, K. Wiącek, Agnieszka Klikowicz, Anders Damgaard

Wydawnictwo dofinansowane ze środków

Ministerstwa Sportu i Turystyki

Potawianie bursztynu metodą szperania: W. Runge "Der Bernstein in Ostpreussen", Berlin 1868, przerys. Elżbieta Kropidłowska

